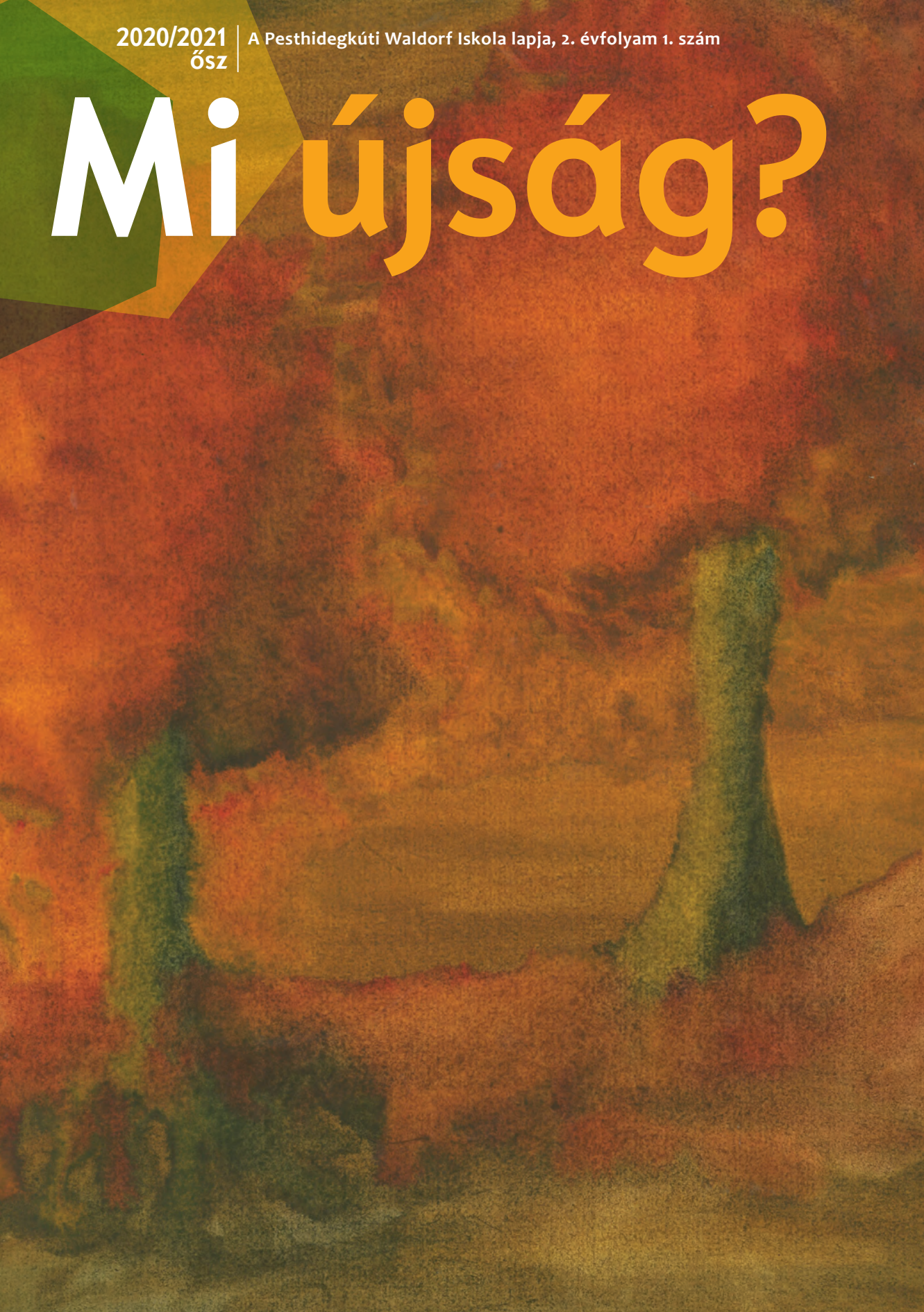

2020/2021
ősz

A Pesthidegkúti Waldorf Iskola lapja, 2. évfolyam 1. szám

Mi újság?

Tartalom

A címlapon látható kép Purebl Imola, 5. osztályos tanuló festménye

Tartalom, Impresszum 2

Őszi haikuk 3

Kincskereső

Az életmentő csikó – Kovács Ágnes meseterapeuta rovata 4-5
A meséhez a képet Soltész Emma készítette

Iskolai élet

Mindennapok – 2. osztály 6-7

Szeretnék szántani – 3. osztály 8-9

Mi fán terem a fonalbefőtt? – 4. osztály 10

Földrajz epocha – 5. osztály 11

Toldi – 6. osztály 12

Méhek – Államalkotó rovarok 13

Karanténnapló – 7. osztály 14-15

Festett halak – 8. osztály 16-17

Gólyatúra – 9. osztály 18

Fizika epocha – 10. osztály 19

Das bunte Haus von Wien – 11. osztály 20

Mi újság? – pályázatok 21

Parzival-epocha – 12. osztály 22-23

Waldorf-évesmunkák a 13. osztályban 24-25

Kertművelés – Csécs Móni rovata 26-27

Zöldköznepok 28

Bemutakoznak új tanáraink 29

Így írunk mi

Költészettan-epocha – 10. osztály 30-31

Kvartett – megkérdeztük... 32-33

Sport – Kovács Attila rovata 34

Programajánló

Kirándulás – Lőrinczné Deák Eszter rovata 35

Gyereksarok 36

Impresszum

A Pesthidegkúti Waldorf Iskola háromhavonta megjelenő lapja • Szerkesztők: Fürjes Gabriella, Kovács Ágnes, Szűcs-Buzási Ágota • Művészeti vezető: György József • Olvasószerkesztők: Magyar Judit, Szűcs-Buzási Ágota • Tördelő: Tóth Norbert, Ligetfalvi Zsolt • Megjelenik háromhavonta • Kiadja a Pesthidegkúti Waldorf Iskola • Felelős kiadó: Kökénydi Ákos • Az iskola címe: 1028 Budapest, Kossuth Lajos u. 15-17. • Telefon: +3613974468 • Honlap: <http://www.phwi.hu> • E-mail: lapszerk@phwi.hu • Nyomdai kivitelezés: Cewe Magyarország Kft., 1135 Budapest, Béke u. 21-29. • Nyomdai üzletágvezető: Halasi István

Őszi haikuk

Haikuk: a tizedikesek olyan haikukat írtak a költészettan epochán, melyekben a metaforát, metonímiát, szinesztéziát gyakorolták.

Szűcs-Buzási Ágota

Őszi reggel van
Leveszem Kosztolányit
a polcról csak mert

Őszi reggel van
toronylábú Mihály a
lábát vakarta

Őszi reggel van
lila dalra kelt a szép
nyakkendő hát ja

Emödi-Kiss Bálint

Az ős beköszönt
egy pofa jön a házba
majd itt megpihen.

Az érclevelek
hullanak le a fákról
hajnal beköszönt.

Őszi levelek
pirosan énekelnek
majd lehullanak.

Mihálcz Ábris

Őszi reggelen
a levelek hullanak
smaragd, s kék fákról.

Lehullik fákról,
avar és termés, mint a
szivárvány ott fönt.

Eső s föld illat
kéken, zölden, feketén
terjed a légben.

Darabos Julcsi

Őszi reggelen,
Gyöngycseppek gurulnak le,
A fűszálakról.

Kárpáti Péter

itt a nyűgös ős.
létét, vonszolja sánta.
nyomott, öreg

– szalag szemű táj.
alszik mélyen, és horkol.
messze jársz varázs.

Kövári Szellő

Kosztolányi Dezső: Őszi reggel című verséhez pedig illusztrációkat készítettek.

ŐSZI REGGEL

Ezt hozta az ős. Hús gyümölcsöket
üvegtálon. Nehéz, sötét-smaragd
szőlőt, hatalmas, jáspisfényű körtét,
megannyi dús, tündöklő ékszerét.
Vízcsöpp iramlik egy kövér bogyról
és elgurul, akár a briliáns.
A pompa ez, részvételen, derült,
magába-forduló tökéletesség.
Jobb volna élni. Ámde túl a fák már
aranykezűkkel intenek nekem.

Az életmentő csikó

– mongol mese

It valaha egy apa meg egy anya, s volt egy szépséges lányuk. Annyi jószág legelt a jur-tájuk körül, hogy a csordáknak, nyájaknak, méneseknek se végét, se hosszát látni nem lehetett. Az egyik ménesben legelészett egy kanca, amelynek még egyetlen egyszer sem volt csikója, s a legelőjükön nőtt egy fa, amely még soha nem virágzott, gyümölcsöt nem hozott.

Az egyik este, amikor a férj hazatért a legelőről, mondja a feleségének és a lányának:

– A csikótlan kanca ma megcsikózott. Csikójának világos a szőre, s háromszor akkora, mint az anyja. És a terméketlen fa is kivirágzott, csakhamar gyümölcsöt hoz.

– Megnézhetném őket? – kérdezte a lány.

– Ma már későre jár, várjál holnapig – ellenkezett az apa. De a lány türelmetlen volt, s az apja engedett a kívánságának. Odafutott a lány a méneshez, s a kanca mellett megpillantott egy világos szőrű csikót. Miután alaposan megnézte, elment a fához, amely még sosem termett, s megkóstolta első ízletes, zamatos gyümölcsét. Éppen távoznunk akart, amikor a csikó emberi hangon megszólította:

– Lépj hozzám közelebb, szépséges lány! Ezen az éjszakán el akar téged rabolni a sárkány. Jobban tennéd, ha elhagynád ezt a vidéket.

– Mit tegyek? – kérdezte ijedten a lány.

– Ül fel a hátamra, s elvágatunk innen. Előbb azonban vedd magadhoz a tükrödet meg a fésűdet.

A lány hazasielt, magához vette a tükrét, fésűjét, s útra keltek. Nem jutottak messzire, amikor a csikó ismét megszólalt:

– Dobd el a tükrödet, és mondd: változz át, de nem előttem, hanem mögöttem, viharos tengerre!

A lány azonban figyelmetlen volt, s így mondta:

– Változz át, de nem mögöttem, hanem előttem, viharos tengerre!

Megpillantotta a csikó maga előtt a haragosan hullámzó tengert, s így háborgott:

– Az atyád okos ember, de te aligha tőle örökölted az eszed. Nos, semmit sem tehetünk. Átugrom veled a tengert, de te ülj férfiasan a nyergemben!

A csikó szerencsésen átugrotta a tengert, s a lány nem esett le a hátáról. Ismét megtettek egy darab utat, s a csikó újra megszólalt:

– Most dobd el a fésűdet, és mondd: nem előttem, de mögöttem, változz át haragos zivatarrá, ömlő felhőszakadássá.

A lány most már nem tévesztette el a mondókáját. Úgy mondta végig, ahogy kellett.

Később a csikó ismét megszólalt:

– Ennek az országnak a kánja és a kán felesége mindenkit meg akar ismerni, aki az országukon áthalad, mert megfelelő feleséget keresnek a fiuknak. A kán felesége elénk menesztte a szolgálóját, hogy felderítse, ki közeledik; ha a közeledő ifjú, akkor a talpa alatt meghajlik a fű, ha leány, nem hajlik meg.

Csakhamar jött is a szolgáló, és szóba elegyedett a lánnyal. Amint a lány továbblépett, lába helyén néhány fűszál fekvé maradt.

– Úgy látszik, vénségemre a józan eszem is elhagy – mormogta értetlenül a szolgáló, és visszatért a palotába.

A csikó pedig így szólt a lányhoz:

– A kán felesége nem hiszi el a szolgálójának, hogy fiú vagy, s meghív teára. A meghívást fogadd el. Ezután csakhamar feleségül vesz a kán fia. De a legnagyobb boldogságodban se feledd el, hogy engem nem szabad korbáccsal megütni. Azt se

engedd, hogy acélbéklyót tegyenek a lábamra, s a kán a hátamra üljön.

Másnap alig kelt fel a nap, jött a szolgáló, meghívta a lányt a palotába. A szépséges lány megtetszett a kán fiának. Még ugyanazon a napon megtartották a lakodalmat, s a fiatalok ettől kezdve boldogságban, békességben éltek.

Egy idő múlva az ifjú kánnak három évre egy távoli országba kellett utaznia. Ez éppen abban az időben történt, amikor az ifjú feleség gyermekét várta. A férj felkészült az útra, és a feleségét arra kérte, hogy az ő csikóján mehessen.

– Jól van – egyezett bele a felesége. – De a lábára soha ne rakj acélbéklyót.

– És hogyan hagyjam béklyó nélkül a pusztában? – csodálkozott az ifjú férj, és felült a csikóra.

Három hónap múlva az asszony gyönyörű fiút szült. A kán meg akarta örvendeztetni a jó hírrrel a fiát, futárt menesztett hozzá egy levéllel. A futár napokon, éjszakákon át vágatott. A sárkány országában azonban, amikor megpihent és lovat cserélt, véletlenül ott felejtette a levelet. A sárkány elolvasta a kán levelét, s úgy döntött, hogy még azon az éjszakán elrabolja a szépséges asszonyt.

Éppen vacsoraidő volt. Az ifjú asszony odahaza ült, amikor egyszerre lőnyerítést hallott.

– Talán az én csikóm tért vissza? – örvendezett. Gyorsan felöltözött, és kifutott. A palota előtt valóban az ő csikaja állott.

– Talán elfeledted, mire kértelek? Az ifjú kánnak acélbéklyót adtál. S ez szerencsétlenséget jelent. Gyorsan öltözz át, s vedd magadhoz a gyermeket. Ma éjszaka ismét el akar rabolni a sárkány. Siess!

Az asszony gyorsan felöltözött, karjára vette a gyermekét, és felült a csikóra. Sokáig vágatott a hűséges csikó, ám egyszer csak elfogyott minden ereje, s megállott a kiégett pusztá közepén.

– Én csakhamar kiszenvedek – mondta. – Halálom után mondd azt, hogy: az én csikóm lábai változnak magas rezgő nyárfákká, az egyik arannyá, ezüstté a másik, gyönggyé a harmadik, korallá a negyedik, a teste pedig legyen végtelen tenger.

– Ne halj meg, hűséges csikóm! – sírta el magát a szépséges asszony. – Egyedül maradok, karomon a gyermekemmel.

– Találsz a sörényemben négy arany szőrszálát. Harapd át az egyiket, s én bizonyos idő elteltével ismét életre kelek.

Az asszony átharapta az egyik arany szőrszálát, s a csikó nyomban kiszenvedett. Az asszony egyedül

maradt. Mi mást tehetett szegény, elmondta a mondókát: „Az én csikóm lábai változnak magas rezgő nyárfává, az egyik arannyá, ezüstté a másik, gyönggyé a harmadik, korallá a negyedik, s a teste legyen végtelen tenger!”

Alig ejtette ki a varázsszavakat, egy kicsi szigeten találta magát egy hatalmas tenger közepén. Körültekintett, s látta, hogy mellette ott áll a négy rezgő nyárfa. Alig kapaszkodott fel gyermekével az arany rezgő nyárfára, már jött is a dühös sárkány, és rágni kezdte a fa törzsét.

Mielőtt az arany rezgő nyárfa kidőlt volna, az asszony átmászott az ezüstre.

– Úgysem menekülhetsz! – kiáltotta a sárkány, és agyaraival belemart az ezüst rezgő nyárfába. Ahogy az ezüst rezgő nyárfa is kidőlni készült, az anya átmászott a gyermekével a gyöngyfára.

– Most már elkaplak! – dühöngött a sárkány, s belefogott a gyöngy rezgő nyárfa rágásába. Szegény asszonnak az utolsó fára is át kellett másznia.

– Nincs tovább, elérkezett a véged! – kiáltotta a sárkány, s agyaraival belemart a korall rezgő nyárfába.

Recsegni kezdett a fa, de ebben a pillanatban, honnan, honnan nem, odafutott két nagy kutya s széttépte a sárkányt. A megrémült anya gyermekével visszavezett a szárazföldre, ahol a hegyek lábánál a távolban megpillantott egy lovast, világos lovon.

– Ki lehet ez? – kérdezte a szépséges asszony.

Amikor a lovas közelebb ért, a kutyák ugatva rohantak eléje, de csakhamar elcsendesedtek, és barátságosan a farkukat kezdték csóválni. Az asszony rátekintett a lovasra, s ekkor felismerte benne az ő szeretett férjét. Sorra elmondták egymásnak, mi minden történt velük.

– Ha ez valóban az én csikóm, akkor a sörényből hiányzik egy arany szőrszál, amit átharaptam – mondta az asszony, s megnézte a ló sörényét.

A sörényből valóban hiányzott egy arany szőrszál. A szépséges asszony megörült csikójának, a fiatal kán pedig hazatért a feleségével, s ettől fogva boldogságban, békében éltek.

Mindennapok

A hosszú kihagyás után mindannyian nagyon vártuk már, hogy végre újra találkozzunk. Bár május végétől szerveztünk félosztályos kirándulásokat, olyan napokat, amikor mindenki együtt lehetett és együtt dolgozhatott, már nagyon hiányzott a találkozás. Az első tanítási napon végre megint harminc gyerek zsiszegett a teremben együtt. Újra csillogó szemek hallgatták a meséket, újra lehetett együtt dolgozni. Remek volt.

Miközben a járványhelyzet sok mindent megváltoztatott eddig megszokott életünkben, az osztályteremben minden a maga természetességével folytatódott. Fontos

döntéseket kellett meghoznunk, egy-két szeretett szokásunkról le kellett mondanunk, mégis az osztálytermi életünkön nem látszik, hogy a világ közben milyen kihívásokkal küzd. Ez nagyon jó.

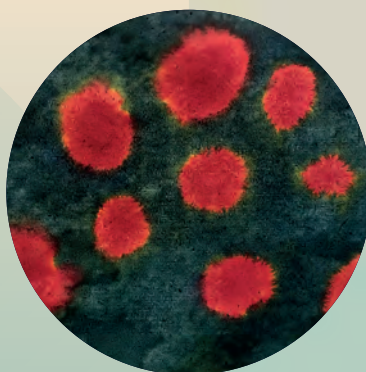
Formarajz és írás epochánk is volt már, és egy kalandos Mihály-napon is túl vagyunk. Élvezük, hogy újra együtt lehetünk.

Forró Péter

2.
osztály

„Szeretnék szántani...”

A harmadikosok belekóstoltak a földművelésbe.

Az őszi szünet előtti utolsó napon eltelekocsizott a harmadik osztály Telkibe, hogy felszántson és őszi búzával beessen egy takaros kis területet. Az időjárás kegyes volt hozzánk, az esőfelhők már pár nappal korábban eloszlottak, az ég tiszta, a levegő friss, a napfény testet-lelket melengető volt, és bár kezdetben vacogtunk, a meleg teától, a munkától és az egyre erősebb napsütéstől alaposan átmelegedtünk. A nagy munkában remek segítők voltak Csinos, a ló. A szántás oroslánrészét ő és gazdája végezték, de a gyerekek maguk is jócskán kivették részüket az ekés szántás embert-állatot próbáló feladatából. A Csinos húzta eke nyomán kifordult friss föld sötétbarna, porhanyós, kicsit ragadós, jól gyúrható volt, csodás, markáns illata pedig azonnal megcsapta az orrunkat. Pajorok és giliszták kerültek elő a mélyből, kövek és makacs gyökérmaradványok is szép számmal fordultak ki a földből. A ló nyomán a gyerekek nagy lelkesedéssel tisztogatták meg a felszántott területet, néhol még ásót is kellett használniuk, hogy a növénymaradványokat eltávolítsák a szántásból. A gyerekek

Csinos segítségével is megpróbálták szántani. Az egész osztály ereje kellett ahhoz, hogy az ekével barázdát szántsanak a földbe. Miután megtisztítottuk a szántást, előkerült a nagy zsák őszi búza. A gyerekek felfedezték a búzaszemeken Mária köpenybe burkolózott alakját és apró arccsokáját. A szántást nagy lendülettel, széles mozdulatokkal vetették be marokszám búzával. A vetést Csinos boronálta el, a gyerekek pedig végiggörögtek a lejtős területen, így is segítve a búzaszemeknek elvackolódni a földben. Végül megáldottuk a vetést, Csinost pedig simogatással és füvel jutalmaztuk a jól végzett munkájáért. Abban a reményben búcsúztunk a vetéstől, hogy a nyár közepén learathatjuk majd közös munkánk gyümölcsét, és következő Mihálykor már saját lisztünkkel süthetünk kenyeret. Öntözze eső, óvja hótakaró, érlelje a Nap!

Köszönet illeti Treiber Gabit és Balog Gábort, hogy lehetővé tették a gyerekek számára ezt a csodálatos élményt!

Bende Katica

3. osztály

Iskolai élet

Mi fán terem a fonalbefőtt?

Anövényi festés egy látványos, egyszerű, ám szagos változatát próbáltuk ki szeptemberben a negyedik osztályosokkal kézimunka órán.

Használtunk kávébabot, lila káposztát, hagymahéjat, aranyvessző virágát, büdöskét, céklát, diólevelet, kurkumát és ki tudja még miféle színes-szagos növényt.

Egy befőttesüvegben szépen elosztatva tettük a fonalat és a festőnövényeket (egy üvegebe

többfélét), feltöltöttük vízzel, és meleg helyre tettük nagyjából másfél hónapra.

Nagyon izgalmas volt figyelni, ahogy a növények mind jobban elszínezik a vizet és a fonalat is, a végeredmény pedig igazán különleges lett.

Ha van kedvetek, próbáljátok ki ezt a festési technikát, télen is működik, ha meleg helyre tud kerülni a befőtt!

Eremiás Zsuzsi

Földrajz epocha

5. osztály

Az ötödik osztály földrajz epochával kezdte a tanévet. Négy héten keresztül a Duna útját követtük végig a forrástól a Fekete-tengerig. Rengeteg új, érdekes dolgot ismerhettünk meg erről a 2860 km hosszú útról, ami alatt sokféle arcát mutatta meg ez a gyönyörű folyó. Földünk legnemzetközibb folyója, négyezer állat-, és ezer növényfajnak ad otthont, tíz országon folyik keresztül, négy fővárost érintve.

Egyik szülőnk segítségével köszönhetően egy hatalmas vaktérképre rajzolhattuk be az újonnan tanultakat, ahogy haladtunk a forrástól dél felé. Magyarországhoz érkezve elidőztünk a különböző tájegységeknél, megtanultuk a megyéket, megyeszékhelyeket.

Újdonság volt az életünkben az is, hogy most először írtunk tudáspróbát az epocha végén.

Szentmártony Yvonne

Toldi

A hatodikosok az első epochán Arany János Toldi című művét dolgozták fel. Az énekek összegzésén kívül sok versszakot kellett megtanulniuk, amit már sokan ügyesen fel is mondtak. A füzetekből olvashattok összegzéseket.

Pintér Eszter

Előhang: Az első két versszak a távoli múltat, a nagy erejű vitéz Toldi Miklós alakját idézi fel.

I. ének: A mezőn pihenő parasztok mellett Toldi az egyetlen, aki talpon van. Hamarosan feltűnik Laczfí Endre nádorserege élén. Miklósban feltámad a keserűség, hiszen ő is vitéz szeretne lenni. Fél kézzel emelve fel egy hatalmas szálfát mutatja az utat Buda felé. Ereje megdőbbenést vált ki a katonákból.

II. ének: Nagy lakodalom van a Toldi-háznál. Hazajött György, Toldi Miklós bátyja. Toldi Lőrincné nagyon örül a fiának, de ő mintha citromot evett volna, úgy köszön neki. Szólna az anyja Toldinak, de György figyelmezteti: „Nem kell!” Ez az anyjának nagyon rosszul esik, de nem szól semmit. Hazaér Miklós, megölelné Györgyöt, de ő eltolja magától, s mindenfelét összehord Toldiról, aminek a fele sem igaz.

III. ének: Az udvaron búsan üldögélő Miklóst György kíséretének tagjai azzal bosszantják, hogy dárdával dobálják körülötte a palánkot. Mikor egy eltévedt fegyver megsebzí a fiút, haragjában malomkövet hajít a vitézek közé, így egyiküknek halálát okozza. A gyilkossá vált fiúnak menekülnie kell.

IV. ének: Bolyongott Miklós a nádasban. Lefeküdt, de sehogy sem jött szemére álom. Reggel aztán tovább indult, nem tudta, merre, csak ment az orra után. Egyszer csak megzörrent a nádas és előbukant Bence, anyjának hű szolgája. Jóllakatta Miklóst mindenféle jóval, majd kérlelte, menjen vissza vele. De Toldi hajthatatlan volt. Szomorúan elbúcsúztak egymástól. Toldi még utoljára visszaintett hazájának és Bencének.

V. ének: Egyre beljebb ért Toldi a nádasban, és egyszer csak farkasok fészkeire bukkant. Megsimogatta a kis farkasokat, de jaj! A farkas szülők ezt nem vették jó néven. Hosszú harc után Miklós kerekedett fölül, és pár karcolással megúsza a farkaskalandot.

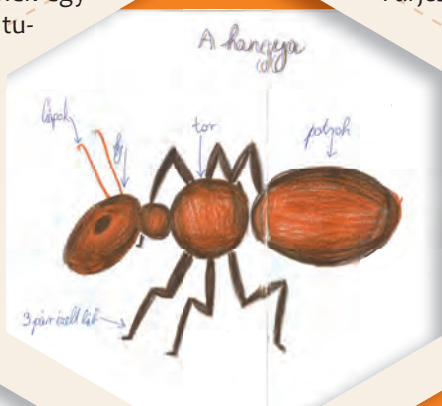
VI. ének: Otthon a farkasokat alvó bátyja mellé fektette, a katonák ruháit pedig lándzsákkal a földhöz szegezte. Ezután megkereste édesanyját s elmondta neki tervét: Budára megy, vitéznek áll. A farkasok szagára felriadó kutyák hangja fölveri a házat, s Miklósnak ismét menekülnie kell.

Méhek – Államalkotó rovarok

A hatodikosok állattan epochán az államalkotó rovarok közül a méhekről és a hangyákról tanultak részletesebben. Alfons Wirth és Radics Helga mesélt egyik reggel a méhek szuperorganizmusáról, a „méhlény”-ről, aztán a méhek mozgásának útvonalát is lejárhatták a gyerekek az iskolaudvaron. Milyen jó, hogy egy igazi méhészt és a méhek egy elkötelezett oltalmazója el tudott jönni hozzánk, hogy

meséljen és válaszoljon a gyerekek kérdéseire. Például, hogy mi dönti el, ki lesz a méhanya? És az is milyen jó, hogy van egy saját méhkaptárunk, amelyet Alfons a szemünk láttára kinyitott! Témazárásként egy vetélkedőn idézték fel a gyerekek, mit tanultak a méhekről és a hangyákról.

Fürjes Gabriella

6.
osztály

Felhívás!!!

**Egyéves
Méhészeti
Önképző
Műhely**

Kedves Felnőttek és Felső Tagozatos Diákok!

Ha valaki szívesen megtanulná, hogyan kell gondozni a méheket a vizsgálóládában vagy más méhkláksban, szeretettel hívjuk november 21-én induló (havi rendszerességű) méhészeti műhelyünkbe. Olyan méhtartást szeretnénk gyakorolni, ami a méhek igényeiből indul ki, és ahol lesz szemléleti alapszám és sok gyakorlat is, pl. kaptárépítés.

Jelentkezés: iskolameheszet2019@gmail.com

Karanténnapló

A tavaszi karantén alatt az akkor még csak hatodik osztályosoknak naplót kellett írniuk minden napjaikról. Bár sokan nem kedvelték a feladatot, mégis többnyire nagyon vicces és szórakoztató írások születtek. Ezeket dolgoztuk fel, szerkesztettük színdarabbá BB-vel, azaz Balassa Bálinttal közösen, hogy ezzel kezdhezzük a hetedik

osztályt. Két héten keresztül próbáltunk, hogy a darabot bemutathassuk – sajnos csak egyetlen osztálynak – a hatodikosoknak, illetve a szülőknek. A próbafolyamat fáradalmait egy háromnapos osztálykiránduláson pihentük ki Tiszafüreden.

Romek Dóra

Részletek a naplókból

Ez a nap unalmas. Nagyon unalmas. 11.15 van. Karanténban nem jó, és az online tanulás sokkal rosszabb, mint a normális tanulás. Egy hete van zárva az iskola. Azóta itthon vagyunk, csak egyszer mozdultunk ki maszkban és kesztyűben naplót venni.

Most lenne az osztálykirándulás, és nagyon hiányoznak a barátaim.

Ma az osztállyal álmодtam! Már mindenki nagyon hiányzik! Na, szóval azt álmодtam, hogy elmentünk az osztállyal Balatonra és ott fürödtünk a tóban. Utána, nem értem, hogy, de valahogy odakeveredett Laci bácsi, és elkezdett tornáztatni meg futtatni minket, és ordibálni velünk. Úgyhogy elég érdekesen fejeződött be az álmom...

Ma reggel is későn keltem... Megcsináltam a főoktatást, aztán felhívtuk egymást Zsófival, hogy tanuljunk együtt. Mivel ennek semmi értelmét nem láttuk, inkább lementem hozzájuk.

Ma elmentem biciklizni és vagy 10 km-t mentem, és olyan jó volt! Olyan szabadnak, boldognak és gondmentesnek éreztem magam! De aztán hazajöttem, és minden olyan volt, mint szokott lenni: a tesóm hisztizik, apa bent kockul a szobájában, anya meg problémázik. Juhuuuuuuu!

Az a fura, hogy még egyetlen egyszer sem írtam arról, hogy hiányozna valaki, és most azt lehet hinni rólam, hogy egy érzelemmentes robot vagyok. De ez egyáltalán nem igaz!!!! De tényleg, az osztályból szerintem nekem hiányzik a legjobban a normális társaság. Jó, persze nem rossz egy ideig a családdal, de hosszabb idő már elviselhetetlen! A legrosszabb, hogy most tök jó idő van, és lehetne bandázni, meg ilyesmi. Nagyon várom, hogy vége legyen ennek az egésznek!

Ma elmentünk kirándulni, beültünk a kocsiba, lemerült az akksi, mert a tesóm felkapcsolva hagyta a lámpát. Szerencsére lejtőn álltunk és sikerült szólni az előttünk állónak, hogy álljon el, így elkezdtünk lefelé gurulni és elindult a kocsi. Egy óra volt az út, és elérkeztünk a Gerecséhez, kirándultunk és szedtünk nagyon-nagyon sok medvehagymát. Amikor elindultunk hazafelé, egy mezőn voltunk, és egyszer csak kiszálltam a kocsiból és elkezdtem nagyon gyorsan futni. Csak a természetre és a tájra figyeltem, a madarakra és az őzekre. Nagyon jólesett.

Visszatekintve az elmúlt két és fél hónapra, nekem nagyon fura volt ez a helyzet. Most kicsit úgy érzem magam, mintha egy nagyon hosszú hétvégén, ahol rengeteg házi feladat van, lennék túl. Örülök, hogy újra találkozhatok az osztálytársaimmal, mondjuk a legtöbbjükkel már találkoztam. Most vége van a hétvégének.

Akvarellfestmények

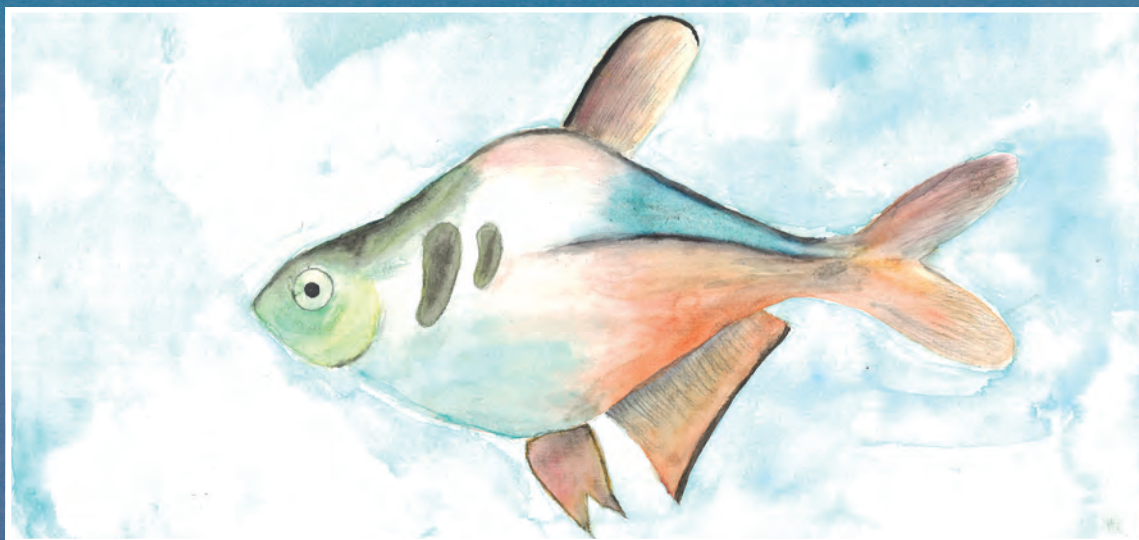
8.
osztály

Az idei tanévet egy új technika, az akvarell megismerésével kezdtük, ezzel pótolva tavaszi elmaradásunkat. Ez a technika kiválóan alkalmas nagyon pontos, szinte tanulmányfestmény szintű képek festésére. Így lett témánk a hal, amit a nyolcadikosok Aranyecset című euritmia-előadása is

megihletett. Búvárzsebkönyvből lehetett választani a sok-sok fajta közül. Gyönyörű festmények készültek, nagyon ügyes volt az osztály, gratulálunk nekik!

Erdős Edina

Gólyatúra

9.
osztály

Az idei gólyák vízparton töltötték az iskolakezdés előtti néhány napot. Bár ez gólyák esetében természetes, a kilencedikes gólyáknak szükségük volt némi felszerelésre, úgy mint kenu, evező, vízhatlan zsákok. Az alváshoz pedig sátor vagy legalább hálószák. A szükséges kalóriákhoz nem nyers hallal és békával, hanem bográcsban főtt étellel jutottak. A vonatról leszállva repülés helyett gyalogolni is kellett, visszafelé még futni is,

hogy a hiper-szuper nemzetközi gyorsra becsörtethessen a csapat az elegáns utasok közé sárosan, vizesen, hátizsákosan, bográcsostul, ám remek hangulatban.

A közbülső napokban csodás időben, összekapaszkodva vagy versenyezve, békésen csordogálva vagy csatázva repült el az idő. Egyöntetű kívánsággal zárult a túra: menjünk máskor is!

Gát Anna

10.
osztály

Fizika epocha

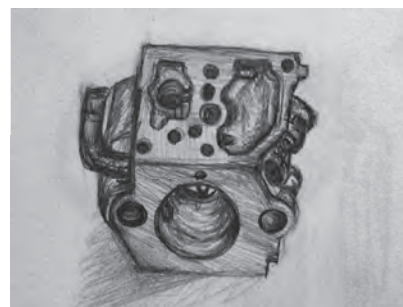
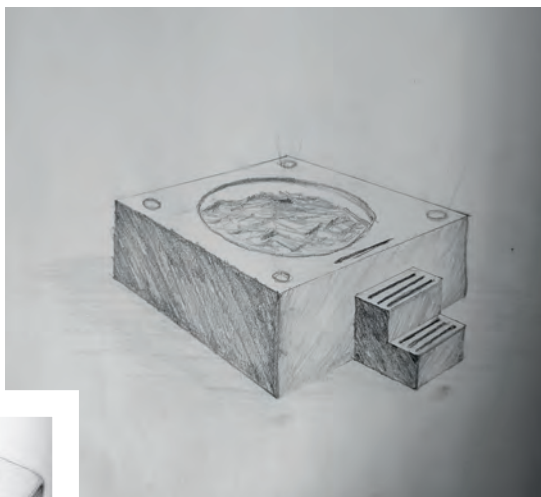
A 9. osztályban lassan hagyománnyá érő év végi szerelési gyakorlatot idén eltolta a karantén egy nyárral. Tehát most 10. osztályos hírré vált.

Motorokat, erőátviteli rendszereket bontottunk szét (az összerakás egy későbbi életkorhoz illik), igyekezve megérteni a működésüket és megcsodálni az alkatrészek formáit, fényeit, tapintását.

Ilyenkor rajzolni is szoktunk, valamint újragondolni egy-egy elemet.

Ezek közül mutatunk néhányat.

Sass Balázs

Das bunte Haus von Wien

Wir lernten das Leben, die Kunst und die Philosophie von dem österreichischen Architekten und Maler Friedensreich Hundertwasser kennen. In einem Beitrag suchten die Schüler Antworten auf die Fragen: *Was gefällt dir am Hundertwasserhaus? Was findest du nicht so*

Ich finde das Haus etwas chaotisch. Da ich monochrome Farben bevorzuge, ist es mir zu bunt. Obwohl ich es sehr schön finde, dass jeder Mieter sein eigenes Fenster malt. Es ist wichtig zu zeigen, wer wir wirklich sind. Persönlich würde ich nicht in so einem Haus leben, weil ich keine Miets-

häuser mag. Es kann zu laut sein und ich mag Stille und persönlichen Raum. Ich würde gerne in einem Haus mit Garten in der Vorstadt wohnen, genau wie jetzt.

Meine Stadt ist eine beliebte Touristenattraktion. Viele Ausländer kommen hierher, um Budapest zu besichtigen. Ich kann sie verstehen, weil Budapest eine wunderschöne Stadt ist. Sie besuchen oft das Parlament und den Budaer Burgpalast. Ich mag Stadtbesichtigungen, deshalb besuche ich oft diese Plätze.

Bárány Livia

Die vielen Pflanzen und die Kreativität gefallen mir sehr, aber die Ornamentik und die Farben sind nicht nach meinem Geschmack. Insgesamt denke ich mir, dass das Hundertwasserhaus schön neben den anderen Häusern ist. Es ist ja etwas ganz Anderes, etwas ganz Besonderes. Ich bin nicht sicher, aber ich glaube, ich möchte nicht in so einem Haus wohnen. Obwohl ich das Haus interessant und kreativ finde, ist es nicht mein Stil, und ich möchte ziemlich woanders wohnen. Ich weiß noch nicht genau, wie ich gern wohnen

gut? Möchtest du gern in so einem Haus wohnen? Warum (nicht)? Wie möchtest du gern wohnen? Was besuchen Touristen in deinem Land? Hast du es selbst schon einmal gesehen? Wie hat es dir gefallen?

Fürjes Gabriella

möchte. Ich mag moderne, gemütliche, kreative Häuser mit großen Fenstern.

In Ungarn gibt es eigentlich nur in Budapest viele Touristen. Ich nehme an, sie besuchen hauptsächlich die Stadtbrücken, die Freiheitsstatue, den Heldenplatz und die Markthalle am Calvin Platz. Alle diese Plätze habe ich auch mal besucht.

Bánhidai Hanna

Ich finde das Hundertwasserhaus interessant und findig. Ich glaube, es ist eine gute Idee, dass man in einem Haus leben kann, was ihm gefällt. Und das Hundertwasserhaus ist komisch, seltsam und überhaupt nicht langweilig. Aber ich mag das System, die Logik und die Gewohnheit dieses Stils nicht. Also mag ich nicht das Hundertwasserhaus, weil es komisch und seltsam ist. Deshalb würde ich nicht gern in so einem Haus wohnen. Ich möchte in einem einfachen Einfamilienhaus wohnen. Und ich möchte einen großen Garten haben, wo meine Tiere leben.

In meinem Land besuchen Touristen zum Beispiel den Balaton. Ich gehe jeden Sommer dahin. Ich mag den See und die Stimmung. Eine andere Touristenattraktion ist der Heldenplatz. Ich gehe zurzeit kaum dorthin, aber als ich jünger gewesen bin, hat meine Großmutter oft mich dahin gebracht. Ich habe die großen Statuen gern besichtigt.

Kaszás Virág

Ich mag diese Häuser, weil sie so bunt sind. Die Menschen können ihren Stil damit zeigen, und wer dorthin geht, kann ihn sehen. Es kann nicht gut sein, wenn die Nachbarn nicht mögen, was man dorthin gemalt hat. Oder wenn die Nachbarn der Idee nicht zugestimmt haben. Ich denke, es kann sehr schön sein, hier zu wohnen.

Benkő Lili

Figyelem! Mi újság? – Pályázat

1.

RAJZ-, FESTMÉNY- ÉS FOTÓPÁLYÁZAT EGY TÉMÁRA: MESSZESÉG

Pályázhatsz rajzzal, festménnyel és fotóval is, de egy műfajon belül csak egy alkotással.

Bármilyen rajz- és festéstechnikát használhatsz. A rajzhoz/festményhez alkotótársat is választhatsz.

Alkotásodat jeligével ellátott borítékban az osztálytanítónak/osztálykísérődnél add oda, aki eljuttatja a zsűrinek. Ne feledd egy lezárt borítékban a jeligéd megfejtését (neved, osztályod) is a borítékba tenni.

A fotópályázat szabályai és technikai feltételei megegyeznek az eddigi évekéivel: a képen nem lehet semmilyen effekt vagy szűrő. A képet nem szabad kivágni és nem etikus a retusálás sem. A file-ok mérete kötetlen. A képeket .jpg, .tif vagy .png formátumban küldd el Gabinak: furjes.gabi@phwi.hu, ő név nélkül továbbítja majd a zsűrinek. Pár mondatban írd le, milyen géppel és hogyan készítetted a fotódat.

Külön értékeljük az alsós, a középső és a felső tagozatos alkotásokat.

A díjazottak könyvjutalomban részesülnek.

Beküldési határidő:
2021. április 12.

2. NÉMET MŰFORDÍTÓ ÉS/ VAGY KREATÍV ÍRÁS PÁLYÁZAT (9–13. ÉVFOLYAM)

Műfordítás: Fordítsd magyarra Peter Bichsel: *Hören und Dazugehören* című írását.

Kreatív írás: Írj 200-220 szóból történetet F. Hundertwasser: *Tender Dinghi* című képéhez (Wien, 1982).

Szótárt használhatsz. A szöveget és a képet a Mi újság? hirdetőtábláján elhelyezett borítékokból vedd ki.

Fordításodat, történetedet kinyomtatva, jeligés borítékban a Mi újság? postaládájába dobod be. Ne feledd egy lezárt borítékban a jeligéd megfejtését (neved, osztályod) is a borítékba tenni.

3. NÉMET RAJZ ÉS/VAGY KÉPREGÉNY PÁLYÁZAT (3–8. ÉVFOLYAM)

Alsó tagozat (3–4. osztály):

Eric Carle: *Die kleine Maus sucht einen Freund*

Középtagozat:

Brüder Grimm: *Hans im Glück* vagy
Johanna Spyri: *Heidi – Kapitel 5*

Meséld el a megadott történetet rajzos vagy képregényes formában.

Minimum 4, maximum 8 A4-es oldal terjedelemben pályázz.

A mérettől és az elvárt terjedelemtől előzetes egyeztetés után eltérhatsz. A technikáról osztálytanítóddal és festéstanóroddal beszéljess.

A szöveget a Mi újság? hirdetőtábláján elhelyezett borítékból vedd ki, alkotásodat jeligével ellátott borítékban az osztálytanítónak add oda, aki eljuttatja a zsűrinek. Ne feledd egy lezárt borítékban a jeligéd megfejtését (neved, osztályod) is a borítékba tenni.

A zsűri diákokból, tanárokból és szülőkből áll, akik az alkotásokat név nélkül bírálják el.

Parzival-epocha

BOLOND, ÁLRUHÁS ISTEN, GYŐZTES-KIRÁLY

Parzival bolond, a szó középkori, szimbolikus értelmében. Ahhoz, hogy ezt az értelmet, Parzival helyét értelmezzük, vegyük igénybe a kör-lemez világ képét: a kerek, központja körül forgó kört. Ennek peremén ismeretlen, föld alatti vízköpő szörnyek élnek, a közepén pedig Isten, aki körül a világ forog. Egy forgó kör kifelé haladva egyre gyorsabban forog; a démoni perem viharosan örvénylik, a központban pedig Isten trónol mozduatlanul.

A bolond közel áll a peremhez, emiatt egyfelől rálát a középpontra, másfelől pedig mozgékony, szabad. Ilyen helyzetben képes – sok bolondsággal egyetemben – a tiszta, független igazság kimondására. És mivel a középnél gyorsabban forog, a világ forgását, a mozgását és irányát rajta láthatjuk meg először. Ezért fontos figyelni a bolondokra!

Érdekes, hogy Parzival titkos nevének jelentése: „középen keresztül”. Nomen est omen, hölgyeim és uraim, nagyon fontos! Parzival igazi, belső titkos lény a közép, a király, az isteni, amely a bolond álruhája mögé rejtőzik.

Mint egy pogány isten, aki koldusnak álcázva szállást és ételt kér: „Adj, kérlek, ennem, éhes vagyok.” Vagy mint Mátyás király. Hát vendégléjünk meg a jöttmentet, és próbáljuk meg felismerni az igazi természetét!

Rex Nemorensis – az erdő királya, ezt a címet csak egy módon lehet elérni: ha egy szökött rabszolga az erdőbe hatol, letöri egy szent fa ágát, és azzal megöli az előző királyt, akkor megörökli a címét. Ebben a legendában nagyon sok jelentés van, de itt azokra az elemekre fókuszálunk, amelyeket a Parzivalban is megtalálhatunk: a harci próbán a

jogos király győz, a fegyverétől, a körülményektől függetlenül, hiszen a harc eredménye egy „isten ítélet” megtestesítése.

Nézzük, ahogyan Parzival, a jogos király, behatol a Brezilian-erdőbe, egyetlen fegyvere a hitvány disznóölő nyárs. Ez az az erdő, amelyben a trónbitorló király sátrazik. Olyan, mintha a Rex Nemorensis próbáját építené, majd ránk kacsint, ahogy végig elkerülik a harcot Orilusszal, az egyre fokozódó indokok ellenére. Egyébként mindkétszer egy nő az (előbb Jesute, majd Sigune), aki őt eltereli ez elől a találkozás elől, mint korábban az anyja őt a lovagságtól. Akadályozzák sorsa beteljesítésében, nem engedik, hogy a cselekményen átvágva magát azonnal középbe érjen. Így bolonddá teszik.

Ezután a harcot elkerülve (vagyis talán inkább elhalasztva) a városba érkezik és találkozik a lovagokkal, akik már nem fogják vissza sorsától. Így az beteljesül, és a vörös lovag ellen végre győz a próbán, akár Dávid Góliát ellen – aki szintén király lett, ezt ne felejtjük el!

Boldogok a lélekben szegények, hisz akit nem az esze, azt a Szentlélek vezet. Parzival kalandja során is megfigyelhetünk ilyen szent ostobaságot. De kérdem én: meg lehet-e állapítani, hogy itt a szent egyszerűség, vagy a hősi, királyi sors van működésben? A bolond álruha szimbóluma arra mutat, hogy itt a sorssal van dolgunk. Emellett azt is állítom, hogy a látszólagos egyszerűség, mellyel anyja intelmeit követi, nemes alázatra és engedelemre vall.

Valóban, a tudatlan, beavatatlan, alsóbbrendű emberek kinevetik, a bölcs, beavatott nemesek felismerik benne ezt a titkos minőséget, akár a

jó ember az álruhás istent. Hát legyünk nemesek, engedjük be a házunkba, és fürkesszük ki titkos bölcsességét!

Tudakoljuk meg azt, amit mindenki tudni akar, a választ a központi konfliktusra: „Kinek van igaza, Herzelojdénak vagy Parzivalnak?”, s mivel ez a dilemma egyáltalán nem a két fél harcáról szól, bontsuk ki ezt a kérdést jobban és pontosítsuk.

A lovagi nézőpontjából az a belső ellentmondás zavar, hogy a nő által képviselt, szimbolizált erényekért harcolni, önfeláldozó hősi halált halni a legnagyobb jó, a megváltás – a szent Grál –, de ugyanakkor ezzel az említett nőnek fájdalmat okoz.

A nő pedig nehéz választás előtt áll, mert akarja a hős, lovag férfit, de az ezeket a tulajdonságokat csak az önfeláldozás útján érheti el.

Itt felismerhetünk egy szimbólumot: a Siontalundert ölében tartva sirató Sigune – és a Piéta. Jézus és Mária személyes tragédiája. (Itt látszik a kérdés sántasága: „Mária vagy Jézus?”)

A nőnek tehát Mária ideálját kell megcélózni, vállalni az érte hozott áldozat fájdalmát. Ezt Parzival is alátámasztja a maga bohóc módján: a szüzanyai példát nem követő Jesutével ironikus, költői árat fizetett; ő addig szenved majd Orilus zsarnoksága alatt, míg fel nem vállalja, hogy egy lovag önfeláldozóan harcoljon érte és kiszabadítsa.

Figyeljük hát a bolondot és álruhás királyt, mert megmutatja az igazságot!

Baktay Péter

VAN JOGA AZ EMBERNEK A MÁSOKTÓL KAPOTT SZENVEDÉST VISSZAFIZETNI? (KLINGSOR)

A révész elmesélése alapján Klingsor úgyszólván bántalmazva volt gyerekként, majd később is, amiért nem volt lovagnak való. Bátorság és erő híján a megvetés és a gúny fogságába került. Elkeseredésében és gyenge, beteges állapotában az emberek behajszolták a gyűlöletbe.

Az életben mindenkit érnek igazságtalanságok, lelki/testi sérülések, melyeket tökéletlenségük miatt kapnak a szintűgy tökéletlen embertársaiktól. Ezt irigység szüli, vagy a különbségünk bizonygatása az önbizalmunk növelése érdekében. Ez nem feltétlenül tudatos, de valamilyen mértékben mindenkiben ott van. Azok bántanak másokat, akik hasonlóképpen sérültek.

Messziről tekintve mondhatjuk egy körforgásnak ezt a folyamatot. Feladata-e az embernek eltérni a fájdalmat mássága miatt, ezzel megadva a másoknak a kielégülést?

A helyzettől függ. Van különbség a sulis szivatás és a gyilkosság közt. Ez két végletes történet, de mindkettő okozhat sérelmet, és nem egyforma az esetek jogi megítélése sem.

Nem kötelességünk túrni, de adott esetben el kell fogadjuk. A visszafizetett szenvedés talán még helyénvalóbb, mint egy ártatlannak továbbadni a bántást.

Klingsor gyűlölete a lovagokat érintette a leginkább, de ártatlan hajadonoknak és királynőknek is szenvedést okozott azzal, hogy megfosztotta őket a szabadságuktól. Klingsor meghalt, de a varázslat tovább élt. A szabadulás csak úgy következhetett be, hogy valakinek – jelen esetben Gawannak – át kell vennie a fájdalom terhét.

Sebeit Arnie azzal a balzsammal kente be, mellyel a Grál várában a Halász sebeit enyhítették. Ez jelképezheti azt, hogy a szeretetből és az együttérzésből fakadó segítségnyújtás gyógyír lehet a testi és lelki fájdalomra is. Ha meg lennénk bántva, és utána senki nem állna mellénk, akkor egyedül bizonyosan sokkal nehezebb lenne megemészteni a dolgot. Szeretet nélkül, magunkban nem vagyunk elegek a túléléshez, nem hiába alakult ki ez a „körforgás”. A tökéletlenség szüli a negatív hullámot, ami aztán továbbadódik az emberek közt. A szeretet továbbadása is így működik, hol erősebben, hol gyengébben megjelenve. Nem mindig igazságos, de ez a szenvedésnek az a része, amit csak elfogadni lehet.

Porgányi Málna

2020, az év, amikor tizenharmadikban volt a tizenkettedikes évesmunka

Egy darabig minden a tervek szerint haladt. A tizenegyedik osztályt lezáró szociális munka év végi megbeszélése után a nyár az osztálynak új célt adott. Mindenkinek személyre szabottan megkeresni és megtalálni azt a tennivalót a világban, amihez szívesen kapcsolódik, amelyben egy éven át kitartóan és elmélyülve dolgozik. A Waldorf-éveket lezáró diplomamunka erre kiváló lehetőségeket tartogat!

Október első hetében a meghívásra jelenléttel válaszoló tanárok és szülők előtt meghallgattuk a többnyire kigondolt tervekkel érkező diákok elképzeléseit. Ezután ki-ki a maga időbeosztása és az általa választott belső témavezető noszogatásának mértéke szerint hozzá is kezdett tennivalóihoz.

Soha sincs úgy, hogy lenne elég idő kényelmes tempóban haladni! Az év szokásos tanulmányai mellett ott feszülnek a művészeti lezáró előadások. Nekünk is volt benne részünk, és utólag persze ezek a legemlékezetesebb pillanatok az évben! Hálásak is vagyunk Pintér Eszternek a Királyfia kis Miklós euritmiaméséért, Bencze Lacinak és Jankának a zenei CD elkészültéért,

és a Kiss Péternek „Az elveszett cirkáló” színdarabért. Mind egyéni, mind közösségi kibontakozásunk felejthetetlen élményei!

Közhely, hogy az embernek arra van ideje, amire akarja. Az biztos, hogy a tizenkettedikes évesmunkát nagyon kell akarni! Kitalálni a kereteket és rugalmasan integrálni az új lehetőséget, hinni abban, hogy amibe kezdted, az jó lesz. Napról napra megtalálni az erőt a cselekvéshez, rácsodálkozni, hogy emberi és szellemi találkozásokkal, megtalált gondolatokkal, fáradságos mozdulatokkal hogyan növekszel és formálsz egyéni világod. Ezután leírni, ami történt, talán már nem is olyan nehéz.

Az évkörben a farsang után bőjti időszak következik, mely új lehetőséget hordoz, hogy mélyebbre áss! Az órarend könnyedebbé válik, nincsenek már kötelező művészeti projektórák, és van lehetőség fontos ügyekben elkéredznedni, szakemberekkel, külső témavezetővel találkozni. Jó esetben...

Az idei év március idusa azonban megbénította a cselekvő szándékot. A karantén ellehetetlenítette az évesmunka folyamatát is, megtörte

lendületünket. A találkozások elodázódtak, kerültük a személyes találkozásokat. A kilátástalan helyzetre tekintettel az osztály arra kérte a felső tagozatos konferenciát, hogy halasszuk el a májusi bemutatókat, mert nem biztosítottak sem a megszólalásnak, sem a meghallgatásnak a Waldorf-hagyományoknak megfelelő és méltó feltételei.

Így esett, hogy nyár végére, szeptember elejére időzítettünk mindent. Az írásbeli munkák leadási határidejét, az opponensek megtalálását, és a legfontosabbat, az előadások megtartását.

Továbbra is érvényben maradtak korlátozások, elsősorban a személyes távolság és maszkviselés terén. Ezért kellett szigorúan korlátozni a résztvevők számát! Az évesmunka-előadásokon tulajdonképpen csak az osztály, néhány tanár és meghívott tudott ott lenni. A nagyközönség számára az előadásokat a Facebookon közvetítettük, és videofelvételt is készítettek a diákok, mely anyagok elkészülte és láthatósága már csak rajtuk múlik.

Az előadásokról kijelenthető, hogy remekeltek, a diákok ebbe a műfajba is beletették a minőségi

időt! Büszkén mondhatom, hogy ezt az akadályt az osztály a bénító terhek ellenére sikeresen megugrotta.

A diákok számára már csak a diplomaátadó maradt hátra. A felsős konferencián megegyeztünk abban, hogy ezt idén is ünnepélyes keretek között tesszük, már amennyire ez lehetséges. Október 21-én az iskola sportpályáján, a jelen lévő felsős diákok figyelmének fókuszában virággal és elismerő szavakkal tettük fel az i-re a pontot. Mindezek között ne feledkezzünk el a felsős konferencia által megítélt dicséretekről sem, hogy az másoknak is személyes példát és erőt adhasson. A felsős tanári konferencia dicséretben részesítette Borostyánkői Dorottyát „Hordható játékok, Gamesome”, Kiss Leventét „Elektromos gitár” és Pokorni Barnabást „Illusztrációk a Mester és Margaritához” című évesmunkájáért.

Ennél nagyobb elismerést már csak az osztály egésze érdemel, akik a nehézségek ellenére egymást segítve, támogatva, hordozva mentek végig ezen a rögös és izgalmas úton.

Fehér Béla

KERTÜNK

Évről évre gazdagszik, szépül: a figyelem és a törődés bizony meglátszik rajta. Eleinte virágos cserjéket ültettünk a kerítések mentén, majd térelváltásra is. Jól lehet alatta/mögötte megbújni, játszani. Húsnál is több fajtánk van már. A tövükben tavaszi hagymások pompája. Majd jött a fűszerkert, a zöldségeskert kialakítása. Keríteni kellett, óvni a taposás miatt. Bemereszkedtünk a focipálya mellé, ahol a magaságysok mögött ágyásokat alakítottunk ki, erre bővült a zöldségeskert. Friss salátát (rukkolát, madársalátát), újhagymát innen lehetett szedni a büfébe... Jó érett, biodinamikus preparátumokkal oltott komposzttal életjük a talajt, gazdagítjuk a humuszincset. A komposztnak valót egész évben gyűjtjük, ősszel halomba rakjuk és beoltjuk, majd a következő évben szitáljuk. A komposzt a kert szíve, egész évben hangsúlyos a vele való munka. Idén a zöldségeskert tovább bővíthetett az új telekkel határos részén. Treiber Gabinak hála, itt megjelent a karalábé, a paprika, a paradicsom és a bokorbab is. Mostanra új ágyásokat alakítottunk ki, ahová már mostanra vetettünk is (saját kertben fogott magból) madársalátát, rukkolát. Ősszel még ültetünk mellé fokhagymát is. Tavasszal a szőregi rózsakertészeti ajándékba küldött rózsatöveivel – hálás köszönet érte! – megkezdtük az új, varázslatos és színpompás virágoskert kialakítását, beültetését. Tízféle nemes rózsza virít benne, díszlenek a rézvirágok, a körömvirág, a búzavirág, az őszirózsza. A fa alatti árnyékos helyre

bőrlevél (a legéindi kertből), kankalin és harangláb került. Szeretnénk még pünkösdi rózsát, szívvirágot, dália, tűzesőt, margarétát, liliomot ültetni – az évszakasztalra csokrot lehet szedni belőlük. Idén talán már a kert gyümölcseit is jobban megbecsülték a gyerekek, hiszen karnyújtásnyira vannak, csak le kell hajolni értük.

Ettünk sok jóízű körtét, diót, mogyorót és felszedtük a szelídgesztenyét is. A málnás kipucolva várja a tavaszi sarjadást.

Kertünk. Szépül, gazdagszik. Műveljük, és mi is művelődhetünk általa. Hátsó sarkában mesés japánkert. Aki hátramegy, gyönyörködik, csodálja. Kicsit megáll az idő is ilyenkor.

Csécs Mónika kertműveléstanár

UPCYCLING

/ˈʌpˌsaɪklɪŋ/ „ápszájkling”

Megint egy angol szó, aminek nagyon nehéz megadni a frappáns magyar fordítását. Nem egyszerűen „újrahasznosítás”, hiszen az illető tárgy az újbóli felhasználásban rendszerint új funkciót is kap, miközben attól, hogy látszik, mi volt előtte, új minőség is csatlakozik hozzá. Nem csupán az anyagát dolgozzuk föl vagy csak kimossuk, megjavítjuk, újralfestjük és használjuk tovább, hanem kicsit különlegesebb, érdekesebb, viccesebb, személyesebb is lesz attól, hogy újragondoljuk az illető tárgy egészét. „Értéknövelő újrahasznosítás”, szól a szabatos szótári megfelelő, „felhasználás”, szokták a kézművesek vagy (ipar)művészek mondani, de nekem ez még mindig nem úgy hangzik, mint egy meggyökeresedett magyar nyelvi kifejezés. Pedig a környezettudatosság és a hulladékmentesség fontos része ez is, miközben persze jó hobbi és elfoglaltság a tárgyak elkészítése is.

A járvány, mit szépítsük, megcincálta egy kicsit az emberi kapcsolatainkat is. Mi, tanárok fél évig nem hogy a diákjainkat, de egymást sem láttuk élőben. Így aztán a nyár végi nagykonferenciánk sok minden más mellett az újralátkozás örömeiről is szólt. Ennek apropóján találta ki Forró Péter, hogy elevenítsük föl azt a régi szokást, amely szerint kihúzzuk egymás nevét egy kalapból, hogy felköszöntsük a nekünk sorsolt kollégát a születésnapján: azon a bizonyos reggelen egy meggyújtott gyertya és egy személyes ajándék fogadja a születésnapost a tanárban.

Két upcycled holmit készítettem annak, akit én húztam. Az egyik roppant egyszerű, nagyon gyorsan elkészülhetünk vele, viszont aztán még sokáig örülhetünk neki. Egy régi pulóverem ujjának a passzé részét vágtam le, ráhúztam egy kisebb kaspóra és beletettem egy kis cserépben egy Draceana-sarjat az otthoni növényemből. (Úgy nézett ki, mintha direkt e célból kötöttem volna, pedig egyáltalán nem tudok kötni, haha.) Ezt még tovább is variálhatjuk, ha szeretnénk: varrhatunk rá gyöngyöt leszaladt nyakláncból, régi gombot, köthetünk rá maradék szalagot, a végtelenségig lehet dekorálni. A másik tárgyat is el tudja készíteni bárki, aki tud géppel egyenesen varni: egy feltekerhető tolltartót készítettem egy bőrszoknyából (retro darab volt, még a történelem előtti időkben hordtam, de pont az anyaga miatt nem volt szívem kidobni), meg egy öreg konyharuhából, ami jó erős lenvászon volt, de a kora miatt a közepe már kifeslett, viszont a szép csíkos vége még egészen ép volt.

Ezek nem szörnyen eredeti ötletek, rengeteg hasonlót találhatunk a neten vagy könyvekben – használjuk ezeket inspirációnak! Míg a tárgyakat alkotjuk, úgyis mindig az jár a fejünkben, akinek készítjük, attól aztán viszont abszolút eredeti lesz... Közben, nem mellesleg, megmentünk tárgyakat és anyagokat a szemétté válástól. Mindjárt itt a karácsony, meg valakinek úgyis mindig születésnapja van, vagy csak úgy, fogjunk neki a tárgy- és/vagy ajándékkészítésnek! Egy sima családi háztartás általában tele van „felhasználható” tárgyakkal és anyagokkal, csak hagyjuk, hogy megihlessenek.

Rohály Krisztina

Bemutatkoznak új tanáraink

Kiss Andrea vagyok, szeptember óta tanítok Hidegkúton a 11. és a 12. osztályban. Németül az óvodában kezdtem tanulni, de mind a mai napig nagyon érdekel a német nyelv és irodalom. Német nyelvtanári diplomámat az ELTE-n szereztem, majd ezután az Andrassy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetemen tanultam nemzetközi kapcsolatok és nemzetközi gazdaság szakon. Ezután 5 évig dolgoztam egy multinacionális cégnél. 2013-ban jelentkeztem Solymárra a Waldorf Tanárképzésre, időközben megszületett a kislányom, Rozi. A képzés elvégzése után, amikor a kislányom Waldorf-ovis lett, elkezdtem tanítani a Csillagberek Waldorf Általános Iskolában elsőtől hetedik osztályig. Innen érkeztem ide, hozzátok. Nagyon érdekes számomra egy ilyen nagy iskolában, ilyen sok diákkal és tanárral együtt dolgozni, ráadásul gimnazistákat tanítani. Nagyon jól érzem itt magam, és sok örömet találok a tanításban. Szabadidőmben svédül és gitározni tanulok. Ezen kívül asztrológiával foglalkozom.

Mendrey Zsófi vagyok, pályakezdő pedagógus. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán végeztem magyar nyelv és irodalom, illetve történelmi és állampolgári ismeretek szakokon. Az egyetem utolsó éveiben belekezdtem a Mai Magyar Nyelvi Tanszék gondozásában egy kutatásba, melynek keretei közt a digitális szövegértési kompetenciák fejlesztési lehetőségeit vizsgáltam középiskolás tanulónál. A kiterjesztett kutatás a mai napig zajlik.

A tudományos munka mellett 2 évnyi tanítási tapasztalatot szereztem az egyetem gyakorlóiskoláiban, ahol végleg elköteleződtem a pedagógus szakma mellett, és kezdeti lelkesedésem a tanári tevékenység kapcsán csak tovább nőtt. Különös érdeklődéssel fordulok a sajátos nevelési igényű és/vagy beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő gyerekek felé, és kiemelt pedagógiai céloknak tekintem, hogy nehézségeikben megfelelő partner és segítő legyek eredményes haladásuk érdekében.

A tanítási gyakorlatokon szerzett tapasztalatok alapján körvonalazódott bennem a gondolat, hogy az állami rendszeren kívül szeretnék iskolát találni, ahol dolgozhatok, hogy az általam optimálisnak tartott pedagógiai tevékenység, az általam használt jó gyakorlatok ne legyenek korlátok közé szorítva, hanem szabadsággal és odafigyelő, támogató mentoraimmal fejlődhessek a szakmámban. Fontosnak tartom a közvetlen, partneri kapcsolatot a gyermekek és a tanárok között. Sokkal inkább tekintek közös fejlődési útként az iskolai tanulásra, mint egyenlőtlen, hierarchikus rendszerben történő, erőltetett menetelésnek.

Mindezek fényében úgy érzem, a lehető legjobb helyre kerültem.

Így írunk mi

Költészetten epocha – 10. osztály

1. Önarcképek Pilinszky Önarcképe nyomán:

Fehér és fekete,
ez vagyok én.
Néha a vadász,
néha az őz.
Egyszer a mélyben,
másszor repülök,
de mindig,
mindig ÉN vagyok.

(Darabos Júlia)

Csendes vagyok, de szép, mint apám.
Nem szólalok, csak elrontanám.

(Molnár Iván)

Szépnek szeretném látni a világot,
Széppé szeretném tenni.
Hogy zárjam el a rondaságot?
El szeretne lepni.

(Verschoor Lili)

2. A híres gyerekversek ritmikus átírata mindannyiunk nagy örömére szolgált

Jár jár jár
a kalóz banda vár
ölj és rabolj ott ahol tudsz
itt nincs egyéb szabály.

Jáj jáj jáj
figyelj oda már
ha elalszol szerte széled
a szürkemarha nyáj.

Jujj jujj jujj
a szekrény, oda bújj,
mert megöl a néma gyilkos
kinek inge új.

(Mihálcz Ábris)

Cukimuki, cukimuki
jóember,
átment rajta
az úthenger.

Csinibini, csinibini
szép kislány,
kár, hogy mindig
vodka hány.

Tiki-taka, tiki-taka
Szállj labda,
Ellenfél nem
láthatja.

Csiribiri, csiribiri
zabszalma,
lehet, mégis
alszom ma.

(Molnár Iván)

Hi hi hi
jajj de vicces ez
nem tudom, hogy hogy folytassam
abba is hagyom.

(Emődi-Kiss Bálint)

Hi hi hi
jajj de vicces ez
nem tudom, hogy hogy folytassam
abba is hagyom.

(Emődi-Kiss Bálint)

3. Az **Egy gondolat bánt engemet** című Petőfi-verset szétszabdalva, újraírva olvashatjuk:

Az ágy gondolata

Az ágy gondolata bánt engemet,
Fúj vér, halál, holttest!
Titkos féreg hervad, elfogy,
Lassú gyász jön, lendül, harsog.
Szent Isten! Mennydörgés, zsarnokság!
Járom alatt meghal a szabadság!
Piros gyászfátyol, közös temetés,
A szabadság elhagy, paripa elesik, és
Villám fut keresztül az égen.
Szél csavar követ a hegyen,
Nincs Nyugat, csak Kelet, a jelszó: csont!!
Hegy-völgy, ég, mit a rabszolga megunt,
Ünnepélyesen, lassan meghal az ifjú nép.
A világ szív. Nem örömteli.
Helyébe harcmező lép.
Trombitahang összetipor, a vég nagy!
Az üres szoba elnyel, elszórva hagy.
Hős ágyúdörgés, üres acél zöreje.
Elnyel a vég, így jártam, hejj!
(Molnár Iván)

4. **Egyhangú gyerekversekkel** is dolgoztunk, csak egyféle magánhangzó szerepelhetett a versben:

Abbahagyta
a baba
a baba
nagyapja,
az arat
szakadatlan
a kapa,
az a baja.

(Emődi-Kiss Bálint)

Kedves kedvem
eltettem,
te lelkes gyermek.
Elvetettem lelkemet,
nem kertelek
megverlek.

(Mihálcz Ábris)

Eleven gyerekem nevelem.
Perelj, verekedj, de ne velem!
Ezeket megteszed te velem,
Lehet, elegendem lesz, megverem.

(Molnár Iván)

Megkérdeztük...

Egy középtagozatos diák,
egy gimnazista,
egy tanár,
egy szülő
és négy kérdés,
amelyre válaszoltak.

1. Mit vinnél magaddal egy lakatlan szigetre?
2. Mit szeretsz legjobban a munkádban / a tanulásban?
3. Szerinted miben kapsz mást a Waldorf-iskolától, mint egy államtól, gondolod, hogy ez téged befolyásolni fog később az életben?
4. Milyen adventet szeretnél, és milyenre számítasz az idén?

Seller Ignác

1. Mindenképpen vinnék magammal egy éles kést, mert az mindenre jó. Természetesen Kibic kutyámat és hozzá való fűszereket. Horgászbotot alapból, damilt és villantót, mert fenekezni nagyon unalmas. Vinném a szigonyomat is, meg egy fürdőgatyát. Tűzszerszámot, magnéziumos szikráztatót, mert az lassan fagy, és nem ázik el. Deszka és fa, remélem, lesz ott, mert azt nem vinnék, szögeket és kalapácsot igen. Ja, és egy nagy szalmakalapot meg egy virágmintás inget, lakókat, hogy ne legyenek egyedül.
2. A sikerélményt, mondjuk, amikor jól sikerül a dolgozat.
3. A művészeti tárgyakból biztos, hogy többet kapok, és ez szerintem hatással lesz rám később.
4. Azt szeretném, hogy olyan legyen, mint eddig, meg legyenek tartva az ünnepeink, a bazár legyen valódi.

Béres Péter

1. A jelenlegi helyzetre való tekintettel, természetesen maszkot mindenképp vinnék, mert még a végén hazaküld egy arra sétáló fa. De a maszkon túlmenően valószínűleg egy „Hogyan maradjunk életben a vadonban” című könyvet vinnék, ami mindenben a segítségemre lehet, és enyhén szólva is megkönnyítené életben maradásomat.
2. A tanulásban én a megértés örömét szeretem a legjobban. Rájönni valamire, megismerni egy új dolgot, netalántán felfedezni valamit, ezek mind örömet okoznak, de szerintem nemcsak nekem, hanem mindenkinek.
3. Más iskolába nem jártam, tehát arról nem nagyon tudok pontos, reális véleményt alkotni, csak a Waldorfról. A jó, kicsit családias légkör az, ami nekem nagyon pozitív. Nem vagyok feszélyezve (leszámítva persze egy-két órát, amit ki nem fejtendő okokból nem neveznék meg...), bátran elmondhatom a véleményem, akár hibázhatok is. Szerintem a Waldorf a dolgok megközelítésében tér el, különbözik a többi iskolától. Gondolkodni tanulunk meg, nem pedig azt, hogy mit kell gondolnunk. És igen, nyilvánvalóan ez befolyásolni fog a jövőben, de szerintem csak jó értelemben.
4. Jelenlegi életünk merőben más, mint amit megszoktunk, de talán éppen az advent az, ami mindenkiben legbelül történik, a külvilágtól függetlenül. Ebben a helyzetben még inkább.

Fehér Béla

1. Hát az attól függ, milyen messze van az a lakatlan sziget! De ha körülöttem, amíg ellátok, mindenhol csak víz van, akkor egy hiper-szuper svájci bicskát!

2. Amikor kölcsönös partnerséggel és komolysággal lehet egymás felé fordulni! Azokat a pillanatokat, amikor sikerül felkelteni egy osztály érdeklődését a földrajz valamely témája iránt, és az órán érezhető a figyelem. Sőt a diákok még utána is néznek annak, amit tanítok. Vagyis nem csak azt várják szájtátva, hogy brepüljön a sült galamb!

3. Az a rengeteg közvetlen és nyitott ember, akik ebbe a közösségbe tartoznak, akiket itt ismertem meg, és beszélgettem már velük, vagy legalább összemosolyogtunk, azok mind nyomot hagynak bennem, beépülnek személyiségembe. Róluk fogok mesélni öregkoromban! S így vagy úgy, mindenkiért hálás vagyok! Nem tudom, ez több vagy kevesebb, mint máshol, de jó így!

4. Ha már kívánni lehet, akkor azt szeretném, ha nem maradna el semmi abból, ami ilyenkor lenni szokott!

...

Ha meg bentről, a szobából kell majd kifelé nézegetni, akkor legalább szép fehér csendesség boruljon a városra, hogy érződjön: az égiek velünk vannak!

Cosovan Attila

1. Ha mit és nem kit, azaz ha nem vihetném magammal a családomat, akkor nyilván, mint talán minden férfi (gender-mentesen), a svájci bicskámat vinném magammal, de leginkább SEMMIT..., a szigetre bíznam, hogy LEPJEN meg, az agyamra meg azt, hogy bizonyítsa be, volt értelme ennyit tanulni, ennyit olvasni, ennyit dolgozni és tapasztalni a tárgyaktól és termékektől fulladásig telített világunkban.

2. Talán közhely, ha valakinek a hobbija a munkája is egyben..., velem így történt, így történik. Tervezőművészként (designerként) olyan dolgokat csinállok (márkákat, termékeket és szolgáltatásokat fejleszték), melyekkel nyomot hagyok. Hatok a mesterséges környezetünk alakulására. Hol szinte teljes mértékben büszke lehetek erre a hatásra, hol pedig kevésbé. Ezen hatások keresztmetszete talán példaértékű lehet mások számára, így ezeket a gyakorlatokat kiterjesztem egyetemi tanári munkámra és megvitatom a fiatal felnőtt diákokkal. Tanítás közben rengeteget tanulhatok is, mert hiszek az organikus, egymásra ható és kölcsönhatásokban fejlődő tanár-diák viszonyokban. Büszke vagyok arra, hogy a módszertanom – a designkommunikáció, azaz a tervezői kapcsolatteremtés szemlélete – ilyen közegben is megmérettetik. Akit érdekel, az alábbi prezentációban erről kicsivel többet megtudhat:

https://drive.google.com/file/d/1KjQe_bivkD3hunmnjXYB25T7KUmce_ro/view?usp=drivesdk

3. A 70-es évek közepén kezdtem állami általános iskolába járni, az egyetlen magyar osztályba Romániában, Máramarosszigeten. Visszagondolva, a tanító nénim olyan volt, mint aki hallott a Waldorf-szemléletről, mert végignézve kislányom tanítási módszereit, sok hasonlóságot vélek felfedezni a kettő között. Talán a két legfontosabb gyűjtőfogalom a SZERETET és az ELFOGADÁS. Ezt a kettőt éreztem 44 évvel ezelőtt is, és most is, amikor a lányomra vagy a fiamra nézek, amikor kijönnek az iskolából és az óvodából.

4. Olyanra, mint amilyen eddig is volt, de nem lesz olyan. A társadalom gazdagabb fele sokkal jobban FÉL, mint 2020 évvel ezelőtt, pedig talán soha nem volt nagyobb biztonságban, mint manapság

Sport a karantén alatt és most, avagy helyzetjelentés az iskolai sportéletről!

Az előző újságban a versenysportot és a vele járó életvezetési problémákat taglaltam, és azt ígértem, iskolánkban szerveződik majd egy szabadidős egyesület. Erről szeretnék nektek beszámolni.

A cikk címe azért függ össze az általam felvezetett témával, mert a márciusi karantén időszaka és a mostanra bevezetett korlátozások nagymértékben befolyásolják a sportolási lehetőségeket.

Visszagondolva az első hullámra, az online testnevelésórákon és a szabadban végezhető mozgáson kívül nem sok lehetőség volt sportolni. Sajnos most is nagyjából ez a helyzet, mert azok az egyesületek, amelyek oktatási intézményekben működtek eddig, jelenleg sem folytathatják működésüket.

Iskolánkban már a rajtvonalon áll a szabadidős egyesület, több edzővel egyeztettem már, és ha feloldják a korlátozásokat, akkor indulhatnak a foglalkozások. Terveim szerint a szabadtéri sportok iskolai szervezésben hamarosan elindulhatnak, de nagyon nehéz eligazodni abban, hogy mit szabad és mit nem. Iskolánk vezetése szeretné, ha addig várnánk, míg a jogszabályok lehetővé nem teszik a délutáni sportot. De a szabadtéri edzések talán nem sértik a szabályokat.

Az egyesület megalakulása folyamatban van, nem kellett új egyesület létrehozni, mert az iskolánkban már eddig is működő HK Optimista Sportklubot vesszük át.

Hamarosan kiküldöm nektek a jelenlegi lehetőségeket és terveket, hogy mikor és mit lehet sportolni az iskolában és a környéken.

A táblázatban feltüntettünk olyan edzéseket, amelyek a HK Optimista Sportklub szervezésében lesznek elérhetők, és olyanok is bekerülnek, amelyeknél a közelben működő sportegyesületek által szervezett edzésekre jelentkezhetek.

Továbbá várom az igényeket, amelyek felmerülnek bennetek, hogy milyen sportokat szeretnétek űzni itt, az iskolában. Amennyiben sikerül megszervezni, akkor az is bekerülhet a választható sportok közé.

A délutáni sportok működéséről: naponta 2-3 sportág közül választhattok majd. Fizetés: bérletet kell majd venni, ami terveink szerint kb. 5000 Ft lesz 10 alkalomra. Ezzel bármelyik edzés látogatható lesz!

Jelenlegi sportok:

- pingpong
- frizbi
- tájfutás
- mezei futás
- röplabda
- kosárlabda
- tollaslabda
- síelés
- és még

További tervek....

- Ha már elindulnak az edzések és a vírushelyzet intézkedései enyhülnek, akkor egy-egy sportágban az év folyamán osztályok közötti bajnokságot szeretnénk szervezni. Nagyjából havonta egy sportágban lenne bajnoki forduló.
- Tavasszal szerveznénk egy „sport és egészség” hetet, ahol mindenféle bajnokságok és előadások lennének.
- A tél folyamán a szokásos sítúrák (Balázs-féle gimis, és az Ernő által szervezett családi túra) várnak rátok.
- Nyáron vízitúra és bringatúra szerveződik.

Ezek a tervek, remélhetően nem csak online lesznek megtartva az edzések és a programok. 😊

A következő számban jó lenne folytatni a gondolatmenetet, hogyan alakíthatjuk át a versenysport- és eredménycentrikus szemléletmódot. Kinek a feladata az amatőr sport finanszírozása? Vagy inkább maradjon ez a magyar rendszer, mindent az élsportnak és legfőképp a focinak?

Ezt majd megvitatjuk legközelebb...

Tardos lombkorona tanösvény

Azt a lombkorona tanösvényt szeretném nektek ajánlani, amely Budapesthez legközelebb van Tardos és Süttő között. Ez a tanösvény talán a legkisebb ilyen jellegű építmény Magyarországon, de így ez az, amely a legkevésbé bolygatta / bolygatja meg a körülötte lévő erdőt, amit be szeretne mutatni. Kicsit nehéz odatalálni, mert gyakorlatilag nincsen kitáblázva. Tardos felől közelítve, a falu után 4,5 km-re egy bal kanyarban kell jobbra lekanyarodni egy erdészeti útra. Bátran beljebb lehet menni, mert 200 méterre az úttól egy parkoló várja a látogatókat. Innen alig 200 méterre van a tanösvény. Egy nagy kört tehetünk magasan fent a fák között. Építéskor ügyesen kihasználták a domborzat adta lehetőségeket, így gyakorlatilag nem kell lépcsőt mászni. A tanösvény közelében van egy kis rét, ahol lehet piknikezni, játszani, még egy esőbeálló is van. Kicsi gyerekekkel akár már ez is egy nagyon jó program.

Ha egy kis túrára vágytok, akkor is van javaslatom. A tanösvény mellől indul egy piros jelzés, ami becsatlakozik a piros + jelzésbe. Ez a jelzés elvezet Tardos fölé, ahol több jelzés is található. Én azt javaslom, hogy a kék háromszög jelzésen másszátok meg a Nagy-Gerecsét. Ez a Gerecse legmagasabb csúcsa, és egy régi geodéziai mérőtorony van a tetején. Ezeket a tornyokat a 70-es években építették földmérési céllal. Az ország területén 107 ilyen torony található. Sok közülük le van zárva, viszont van néhány, amit kilátónak alakítottak ki, például a Pilis hegyen vagy a Csóványoson. Ez a torony nincs lezárva, azonban

belülről nem túl barátságos. Mindig vannak bátrak, akik felmásznak a tetejére, hogy megcsodálják a gyönyörű panorámát onnan. A pihenő után két lehetőség áll előttetek. Visszamentek ugyanezen az úton vagy folytatjátok utatokat a kék háromszögön le, a másik oldalon. Ez az út a Serédi-kastély közelében becsatlakozik a kék sáv jelzésbe. A kerítésen keresztül csodálhatjuk meg a kastélyt. A kék sáv jelzésen tudtok visszamenni a piros + jelzéshez, ahonnan ugyanazon az úton tudtok visszajutni a Lombkorona tanösvényhez. Visszaérkezéskor tehetek még egy kört a fák között.

A túra hossza, ha a Nagy-Gerecséről visszafordultok, 15 km, a szintemelkedés 450 m. Ha a Serédi-kastély felé mentek, 18,5 km, és 500 m a szintkülönbség.

Nagyszerű hely a Gerecse, bátran ajánlom ezt a helyet kicsikkel és nagyokkal, de akár gyerekek nélkül is. Nézzétek meg, milyen ragyogó az őszi színekben!

Lőrinczné Deák Eszter

1

Keresztrejtvény Méhek

Vízszintes

4. Hogy hívják a méhcsalád egészét, a méhek szuperorganizmusát?
7. Ki eteti a méhanyát és a heréket?
8. Mivel zárják le a méhek a cellát, ha megtelt?
9. Hogy nevezik a méhecskék lábára gyűjtött virágport szép szóval?
10. Hogy hívják a méhek királynőjét?

Függőleges

1. Hogyan ismerik meg egymást a méhek?
2. Hogyan kommunikálnak a méhek?
3. Hány nap alatt fejlődik ki a petéből a rovar?
4. Mi gyűlik a kaptár hatszögletű celláiban?
5. Hova rakja a petéket a méhanya?
6. Mi a címe Nyikolaj Rimszkij-Korszakov zeneművének, amelyet egy rovar hangja ihletett?
11. Hogy hívják a fiú méhet?

2

Különbségkereső György Kristóf rejtvénye

